

GEWONE ZITTING 2024-2025

31 JANUARI 2025

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

RESOLUTIE

**over het mobiliseren van het sociale
huisvestingsbeleid om dakloosheid
te bestrijden**

RESOLUTIE

aangenomen door het Parlement

Zie :

Stukken van het Parlement:

A-30/1 – 2024/2025: Voorstel van resolutie.
A-30/2 – 2024/2025: Verslag.
A-30/3 – 2024/2025: Amendementen na verslag.

SESSION ORDINAIRE 2024-2025

31 JANVIER 2025

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

RÉSOLUTION

**relative à la mobilisation des politiques
sociales du logement en faveur de la lutte
contre le sans-abrisme**

RÉSOLUTION

adoptée par le Parlement

Voir:

Documents du Parlement:

A-30/1 – 2024/2025: Proposition de résolution.
A-30/2 – 2024/2025: Rapport.
A-30/3 – 2024/2025: Amendements après rapport.

RESOLUTIE**over het mobiliseren van het sociale huisvestingsbeleid om dakloosheid te bestrijden**

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op artikel 25 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens uit 1948, waarin staat: "Eenieder heeft recht op een levensstandaard, die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten";

Gelet op Agenda 2030 van de Verenigde Naties, opgesteld in 2015 en ondertekend door België, waarvan een van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen "Beëindig armoede overal en in al haar vormen" is, en het voornemen bevat om tegen 2030 extreme armoede uit te roeien en het aantal mensen dat in een of andere vorm van armoede leeft, te halveren;

Gelet op artikel 11 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, dat België heeft ondertekend en dat het recht erkent "van een ieder op een behoorlijke levensstandaard voor zichzelf en zijn gezin, daarbij inbegrepen toereikende voeding, kleding en huisvesting, en op steeds betere levensomstandigheden.";

Gelet op beginsel 19 van de Europese Pijler van Sociale Rechten, dat de lidstaten moet leiden naar een rechtvaardig en solidair Europa, gewijd aan huisvesting en hulp voor daklozen, en dat met name de noodzaak benadrukt van toegang tot sociale huisvesting, passende hulp en adequate dienstverlening voor deze groep die in een extreme vorm van sociale uitsluiting leeft;

Gelet op de Verklaring van Lissabon, ondertekend door België in juni 2021, over het Europese platform voor de bestrijding van dakloosheid, waarin de ondertekenende landen zich ertoe verbinden om tegen 2030 een reeks doelstellingen ter bestrijding en vermindering van dakloosheid te verwezenlijken. De wil om een structureel beleid te ontwikkelen wordt weerspiegeld in de doelstelling "Niemand verblijft langer in nood- of tijdelijke huisvesting dan nodig is voor een succesvolle overstap naar permanente huisvesting.";

Gelet op de Ethos 2007-typologie, ontwikkeld door de Europese Federatie van organisaties die met daklozen werken (Feantsa), die uitsluiting van huisvesting, of meer in het algemeen dakloosheid, definieert;

Gelet op artikel 23 van de Belgische Grondwet waarin het leven van eenieder wordt bepaald om een menswaardig leven te leiden, en in het bijzonder het recht op behoorlijke huisvesting;

RÉSOLUTION**relative à la mobilisation des politiques sociales du logement en faveur de la lutte contre le sans-abrisme**

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'article 25 de la Déclaration universelle des droits de l'homme de 1948, qui stipule que «toute personne a droit à un niveau de vie suffisant pour assurer sa santé, son bien-être et ceux de sa famille, notamment pour l'alimentation, l'habillement, le logement, les soins médicaux ainsi que pour les services sociaux nécessaires»;

Vu l'Agenda 2030 de l'Organisation des Nations unies, établi en 2015 et dont la Belgique est signataire, qui prévoit, parmi les 17 objectifs de développement durable, celui d'«éliminer la pauvreté sous toutes ses formes et partout dans le monde» et souligne la volonté, d'ici 2030, d'éradiquer l'extrême pauvreté et de réduire de moitié le nombre de personnes souffrant d'une forme ou l'autre de pauvreté;

Vu l'article 11 du Pacte international relatif aux droits économiques, sociaux et culturels dont la Belgique est signataire et qui reconnaît «le droit de toute personne à un niveau de vie suffisant pour elle-même et sa famille, y compris une nourriture, un vêtement et un logement suffisants, ainsi qu'à une amélioration constante de ses conditions d'existence»;

Vu le principe 19 du socle européen des droits sociaux visant à guider les États membres vers une Europe équitable et inclusive, consacré au logement et l'aide aux personnes sans abri, et qui souligne notamment le besoin d'un accès au logement social, d'une aide appropriée et de services adéquats pour ce public vivant une forme extrême d'exclusion sociale;

Vu la Déclaration de Lisbonne, signée par la Belgique en juin 2021, relative à la plateforme européenne de lutte contre le sans-abrisme et qui engage les pays signataires à remplir un ensemble d'objectifs afin de combattre et de réduire le sans-abrisme d'ici 2030. La volonté d'une politique structurelle se retrouve dans l'objectif que «personne ne devrait vivre dans un logement d'urgence ou de transition plus longtemps que nécessaire pour une transition réussie vers une solution de logement permanente»;

Vu la typologie ETHOS 2007 développée par la Fédération Européenne des Associations Nationales Travaillant avec les Sans-Abri AISBL (FEANTSA) définissant l'exclusion liée au logement, ou plus généralement intitulée le sans-abrisme;

Vu l'article 23 de la Constitution belge instituant le droit de chacun à mener une vie conforme à la dignité humaine et notamment le droit à un logement décent;

Gelet op het vierde Federaal Plan tegen armoede en ongelijkheid, goedgekeurd in juli 2022, dat via as 3 streeft naar “emancipatie en de integratie van eenieder in een veranderende samenleving”, in het bijzonder door de toegang tot huisvesting te garanderen en dakloosheid te bestrijden;

Gelet op de Brusselse Huisvestingscode van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarvan artikel 3 bepaalt dat iedereen recht heeft op behoorlijke huisvesting en dat dit een grondrecht is waarvan de verwezenlijking onder meer door de overheid mogelijk moet worden gemaakt;

Gelet op de Brusselse Huisvestingscode van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de verschillende regeringsbesluiten en beheerscontracten die de hefboomen van het sociale huisvestingsbeleid bepalen, met inbegrip van de sociale huisvesting beheerd door de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM) en de Openbare Vastgoedmaatschappijen (OVM), het Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Sociale Verhuurkantoren (SVK) en de andere openbare vastgoedbeheerders zoals de gemeenten en de OCMW's;

Gelet op de algemene beleidsverklaring 2019-2024, die tot doel heeft om in het kader van de strijd tegen ongelijkheid en armoede het sociale beleid en gezondheidsbeleid te combineren met het gewestelijk beleid, met inbegrip van het huisvestingsbeleid, met name door te overwegen om daklozen prioritaire toegang te verlenen tot openbare huisvesting;

Gelet op het Noodplan voor huisvesting van de Brusselse regering, en meer bepaald actie 27 "Uitbreiding van het aantal opvangcentra voor daklozen", waarin wordt gesteld dat het noodzakelijk is om structurele oplossingen te vinden voor het daklozenprobleem en om een beleid te voeren dat het mogelijk maakt om daklozen snel opnieuw te herhuisvesten;

Gelet op het Geïntegreerd Welzijns- en Gezondheidsplan van de Brusselse regering en de doelstellingen daarvan in de strijd tegen ongelijkheid en armoede, die erop gericht zijn het welzijns- en gezondheidsbeleid en het gewestelijke beleid, met inbegrip van het huisvestingsbeleid, te combineren, met name door te voorzien in een prioritaire toegang tot openbare huisvesting voor daklozen;

Gelet op de overlegcommissie die in juni-juli 2021 in het Brussels Parlement werd gehouden over het thema dakloosheid in Brussel en de aanbevelingen die daaruit voortvloeiden;

Gelet op de studie die Dulbea heeft uitgevoerd op vraag van het 'Syndicat des immenses' en 'Recht op een dak' over de kosten van dakloosheid in het BHG en de conclusies ervan dat de kosten voor het herhuisvesten van daklozen niet hoger zijn dan de kosten voor het "beheren" van daklozen in het BHG;

Overwegende het belang van dak- en thuisloosheid in het Brussels Gewest, zowel wat de aantallen als de evolutie betreft;

Vu le quatrième Plan fédéral de lutte contre la pauvreté et de réduction des inégalités adopté en juillet 2022 et qui vise, via son axe 3, à “garantir l’émancipation et l’inclusion de chacun dans une société en évolution», notamment en garantissant l’accès au logement et en luttant contre le sans-abrisme;

Vu le Code du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale qui prévoit, en son article 3, que chacun a droit à un logement décent et qu’il s’agit d’un droit fondamental dont la réalisation doit être rendue possible, entre autres, par les pouvoirs publics;

Vu le Code du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale ainsi que les différents arrêtés du Gouvernement et les contrats de gestion qui définissent les leviers de la politique sociale du logement, dont le logement social géré par la Société du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale (SLRB) et les Sociétés immobilières de service public (SISP), le Fonds du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale, les agences immobilières sociales (AIS) ou encore les autres opérateurs immobiliers publics que sont les communes et les CPAS;

Vu la Déclaration de politique régionale 2019-2024 qui ambitionne, dans le cadre de la lutte contre les inégalités et la pauvreté, d’associer les politiques social-santé et les politiques régionales dont celles du logement, notamment en envisageant la création d’un accès prioritaire aux logements publics pour les personnes sans abri;

Vu le Plan d’urgence Logement du Gouvernement régional bruxellois, et plus spécifiquement son action 27 ‘Augmenter l’offre d’accueil pour les personnes sans abri’ qui précise qu’il est nécessaire de trouver des solutions structurelles à la question du sans-abrisme et de mettre en place des politiques qui permettent une réinsertion rapide des personnes sans abri au sein d’un logement;

Vu le Plan social santé intégré du Gouvernement régional bruxellois et ses objectifs en matière de lutte contre les inégalités et la pauvreté, qui vise à associer les politiques social-santé et les politiques régionales dont celles du logement, notamment en envisageant la création d’un accès prioritaire aux logements publics pour les personnes sans abri;

Vu la commission délibérative organisée au Parlement régional bruxellois en juin-juillet 2021 au sujet du sans-abrisme à Bruxelles et les recommandations qui en sont issues;

Vu l’étude réalisée par DULBEA à la demande du 'Syndicat des immenses' et de 'Droit à un toit' au sujet du coût du sans-abrisme en Région de Bruxelles-Capitale et ses conclusions quant au fait que les coûts liés à la remise en logement de personnes sans chez-soi ne sont pas supérieurs aux coûts liés à la ‘gestion’ des sans-abri en Région de Bruxelles-Capitale;

Considérant l’importance du sans-abrisme en Région bruxelloise tant en termes de chiffres que d’évolution de ceux-ci;

Overwegende de centrale rol van duurzame herhuisvesting in de strijd tegen dakloosheid;

Overwegende de aanzienlijke toename de afgelopen jaren van de middelen om mensen terug te begeleiden naar duurzame huisvesting (inclusief *Housing First*-maatregelen) en de vaststelling van zowel overheidsinstanties als veldwerkers dat er een schrijnend gebrek is aan woonoplossingen en middelen om deze maatregel te kunnen uitvoeren;

Overwegende de zeer belangrijke inspanningen die het Brussels Gewest de laatste jaren heeft geleverd om een socialehuisvestingsbeleid te ontwikkelen, dat niettemin niet alle behoeften invult van de Brusselse bevolking op het vlak van het recht op huisvesting;

Overwegende de moeilijke toegang tot sociale huisvesting voor daklozen, met name omdat er te weinig rekening wordt gehouden met sociale urgentie in de voorrangregels voor de toegang tot sociale huisvesting;

Overwegende dat de bestaande afwijkingen zo goed als de enige mogelijkheid zijn voor daklozen om toegang te krijgen tot sociale huisvesting, en dat deze afwijkingen per definitie minoritair zijn;

Overwegende het bestaan van de zogenaamde "artikel 36"-afwijking voor slachtoffers van huiselijk geweld en het verplichte karakter ervan voor OVM's;

Overwegende de moeilijkheden die openbare of gelijkgestelde vastgoedoperators ondervinden bij het huisvesten van mensen die op straat slapen, gezien de meervoudige en complexe problemen waarmee ze vaak te maken hebben en het belang van adequate en aangepaste ondersteuning;

Overwegende de wisselende, zelfs teleurstellende resultaten van actie 27 van het Noodplan voor huisvesting en de vaststellingen van de SVK's over de in dit kader georganiseerde projectoproepen;

Overwegende de werking van de SVK's, hun autonome beheer in samenwerking met de actoren die betrokken zijn bij de strijd tegen dakloosheid, en de gewestelijke financieringsmodaliteiten (in het bijzonder het variabele deel van de subsidies);

Overwegende de huuractiviteit van het Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Overwegende het bestaan van het woningbestand van de gemeenten en OCMW's en de gewestelijke regelgeving ter zake;

Verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering:

- het recht op huisvesting voor iedereen, het belang van duurzame herhuisvesting in de strijd tegen dakloosheid en de noodzaak om bruggen te slaan en synergiën te creëren tussen het welzijns-gezondheidsbeleid en het huisvestingsbeleid, opnieuw te bevestigen;

Considérant le caractère central, en matière de lutte contre le sans-abrisme, de la remise durable en logement;

Considérant l'augmentation importante, ces dernières années, des moyens destinés à l'accompagnement à la remise durable en logement (dont les dispositifs *Housing First*) et le constat porté tant par les pouvoirs publics que par les acteurs de terrain quant au manque criant de solutions de logement pour pouvoir mettre en œuvre ces dispositifs et ces moyens;

Considérant les efforts extrêmement importants réalisés ces dernières années par la Région de Bruxelles-Capitale en matière de développement des politiques sociales du logement, mais qui ne permettent malgré tout pas de répondre à l'ensemble des besoins de la population bruxelloise en matière de droit au logement;

Considérant la difficulté d'accès au logement social pour les personnes sans abri notamment due à la trop faible prise en compte de l'urgence sociale dans les mécanismes de priorité d'accès au logement social;

Considérant que le cadre dérogatoire existant est pratiquement l'unique possibilité d'accès au logement social pour les personnes sans abri et que celui-ci est, par définition, minoritaire;

Considérant l'existence de la dérogation dite 'article 36' destinée aux victimes de violences intrafamiliales et son caractère obligatoire pour les SISF;

Considérant les difficultés rencontrées par les acteurs immobiliers publics ou assimilés à accueillir des personnes en sortie de rue compte tenu de problématiques multiples et complexes fréquemment rencontrées et l'importance d'un accompagnement adéquat et adapté;

Considérant les résultats mitigés, voire décevants de l'action 27 du Plan d'urgence logement (PUL) et les constats dressés par les AIS au sujet des appels à projets organisés dans ce cadre;

Considérant le fonctionnement des AIS, leur autonomie de gestion et de collaborations avec les acteurs de lutte contre le sans-abrisme et les modalités de financement régionales (notamment la part variable des subsides);

Considérant l'activité locative du Fonds du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale;

Considérant l'existence du parc de logements communaux et des CPAS et la réglementation régionale qui les concerne;

Demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale:

- de réaffirmer le droit au logement de toutes et tous, l'importance de la remise durable en logement pour lutter contre le sans-abrisme et la nécessité de créer des ponts et des synergies entre les politiques 'social-santé' et les politiques du logement;

– de Brusselse regelgeving te wijzigen met als doel:

– wat sociale huisvesting betreft:

- de BGHM en de OVM's nauwer te betrekken bij het beleid om daklozen duurzaam te herhuisvesten, met name door dit op te nemen in hun opdrachten en door deze uitdaging op te nemen in de beheerscontracten van niveau 1 en 2;
- beter rekening te houden met de sociale nood van kandidaat-huurders bij het toewijzen van sociale woningen in chronologische volgorde. Dit betekent in de eerste plaats rekening houden met de meervoudige en specifieke werkelijkheid van daklozen en het voor hen gemakkelijker maken om zich in te schrijven als kandidaat-huurder en hun aanvraag te vernieuwen. Dit houdt in dat het aantal voorrangrechten voor personen die beschouwd worden als dakloos volgens de Ethos 2007-typologie of, ruimer gezien, voor slachtoffers “van een geval van overmacht, of van een natuurlijke of een sociale ramp, waardoor u onverwacht uw woning verliest” zoals gedefinieerd door de BGHM, verhoogd moet worden tot minimum vijf voorrangrechten, op dezelfde manier als voor slachtoffers van ongezonde woningen, en voorzien in de verhoging van de voorrangrechten per jaar anciënniteit voor daklozen verhoogd moet worden;
- daarbovenop een quotum voor de toewijzing van sociale woningen voor de herhuisvesting van daklozen vast te leggen ter hoogte van 5 % van de toewijzingen van het voorgaande jaar. Dit quotum kan worden ingevoerd via ofwel de bestaande afwijkingen van toewijzing in chronologische volgorde (in het bijzonder artikel 37), ofwel de opstelling van een nieuw verplicht afwijkend kader, naar het voorbeeld van wat is gedaan voor slachtoffers van huiselijk geweld die uit een erkend opvangcentrum komen (artikel 36);
- wat gemeentelijke openbare huisvesting betreft (of de woningen van de OCMW's):
 - de oproep tot het indienen van blijken van belangstelling evalueren als onderdeel van het Noodplan voor huisvesting en opnieuw een aangepaste oproep doen;
 - gemeenten en OCMW's te stimuleren, of zelfs te verplichten om daklozen onder te brengen in hun woningen door samen te werken met verenigingen op het terrein. Daartoe moeten de opdrachten en modaliteiten met betrekking tot het toewijzingsreglement worden gewijzigd en moet het mechanisme voor de "contractualisering" van huisvesting dat tijdens deze regeerperiode werd ingevoerd, worden geactiveerd;

– de modifier la réglementation bruxelloise dans le but:

– en matière de logement social:

- d'impliquer davantage la SLRB et les SISP dans les politiques de remise en logement durable des personnes sans abri, notamment en le précisant dans leurs missions et en intégrant cet enjeu dans les contrats de gestion de niveau 1 et 2;
- d'améliorer la prise en compte de l'urgence sociale des candidats-locataires dans l'attribution par ordre chronologique d'un logement social. Cela nécessite d'abord une prise en compte des réalités multiples et spécifiques des personnes sans abri, ainsi qu'une simplification des démarches d'inscription comme candidat-locataire et de renouvellement de candidature. Cela implique ensuite d'augmenter, *a minima* à cinq titres, le nombre de titres de priorité pour les personnes considérées comme sans abri selon la typologie ETHOS 2007 ou, plus largement, pour les ‘victimes d'un événement exceptionnel, calamité naturelle ou sociale, entraînant la perte inopinée de votre logement’ tel que défini par la SLRB à l'instar des victimes de logements insalubres, et de prévoir une majoration des titres supplémentaires par année d'ancienneté pour les personnes sans abri;
- de créer un quota d'attribution de logement social pour la remise en logement de personnes sans abri à hauteur de 5 % des attributions de l'année précédente. Soit le quota est mis en œuvre via les dérogations existantes à l'attribution par ordre chronologique (notamment l'article 37), soit un nouveau cadre dérogatoire obligatoire est créé, à l'instar de ce qui a été fait pour les personnes issues d'une maison d'accueil agréée hébergeant des personnes du chef de faits de violences intrafamiliales (article 36);
- en matière de logements publics communaux (ou des CPAS):
 - d'évaluer l'appel à intérêt réalisé dans le cadre du Plan d'urgence logement et de relancer un appel adapté;
 - de prévoir des incitants, voire des obligations, pour les communes et les CPAS, en matière d'accueil dans leurs logements, de publics sans abri via des collaborations avec des acteurs associatifs de terrain. Pour ce faire, les missions et modalités relatives aux règlements d'attribution doivent être modifiées et le dispositif de ‘contractualisation logement’ mis en œuvre durant cette législature doit être mobilisé;

- wat het Woningfonds van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft:
 - in een specifieke maatregel te voorzien die is afgestemd op de behoeften van daklozen om hen te helpen een huurwaarborg samen te stellen;
 - het Woningfonds op te leggen dat het een doelstelling vaststelt voor het huisvesten van daklozen in zijn huurwoningen. Dit wordt opgenomen in de opdrachten van het Woningfonds en bevestigd en gecijferd via het beheerscontract dat periodiek wordt gesloten tussen het Woningfonds en het gewest;
- wat de sociale verhuurkantoren betreft:
 - de oproep tot het indienen van blijken van belangstelling evalueren als onderdeel van het Noodplan voor huisvesting en opnieuw een aangepaste oproep doen;
 - de samenwerking tussen SVK's en verenigingen die zich inzetten voor de bestrijding van dakloosheid, te ondersteunen;
 - de manieren te onderzoeken om de opdrachten van de SVK's sterker toe te spitsen op de duurzame herhuisvesting van daklozen. In dit opzicht moeten de opdrachten en erkenningsvoorwaarden of de diverse verplichtingen van de SVK's en de toegangsvoorwaarden en afwijkingen worden herzien.

- concernant le Fonds du Logement de la Région de Bruxelles-Capitale:
 - de prévoir un dispositif spécifique et adapté aux personnes sans abri en matière d'aide à la constitution de la garantie locative;
 - d'imposer au Fonds du Logement un objectif d'accueil de publics sans abri pour ses logements locatifs, inscrit dans ses missions et confirmé et chiffré via le contrat de gestion conclu périodiquement entre le Fonds du Logement et la Région;
- concernant les agences immobilières sociales:
 - d'évaluer l'appel à intérêt réalisé dans le cadre du Plan d'urgence logement et de relancer un appel adapté;
 - de soutenir les collaborations entre AIS et associations de lutte contre le sans-abrisme;
 - d'étudier les manières d'orienter plus fortement les missions des AIS vers la remise en logement durable de personnes sans abri. À cet égard, les missions et conditions d'agrément, ou encore les diverses obligations des AIS et les conditions d'accès ainsi que les dérogations, doivent être revus.

De Griffier,

Hugues TIMMERMANS

De Voorzitter,

Bertin MAMPAKA MANKAMBA

Le Greffier,

Hugues TIMMERMANS

Le Président,

Bertin MAMPAKA MANKAMBA